

C1480: Úvod do matematiky - seminář

Téma 2: Limity a derivace 1/2

Veronika Bendová

bendova.veroonika@gmail.com

Přehled pojmů

Limity funkcí

- **funkce $f(x)$ na množině $\mathcal{D} \subset \mathbb{R}$** ... předpis, který každému číslu $x \in \mathcal{D}$ přiřazuje právě jedno reálné číslo

- **limita** ... nějaké číslo y , ke kterému se blíží funkce $f(x)$
- **vlastní bod** ... libovolné číslo, které není ∞ nebo $-\infty$
- **nevlastní bod** ... ∞ , $-\infty$

- **limita ve vlastním bodě a zprava** . . . nějaké číslo y , ke kterému se blíží funkce $f(x)$, když s x jdeme do a ze směru od $+\infty$ (tj. z pravé strany)

- **limita ve vlastním bodě a zleva** . . . nějaké číslo y , ke kterému se blíží funkce $f(x)$, když s x jdeme do a ze směru od $-\infty$ (tj. z levé strany)

- **limita ve vlastním bodě a** . . . nějaké číslo y , ke kterému se blíží funkce $f(x)$, když s x jdeme do a

- **limita v nevlastním bodě** ... nějaké číslo y , ke kterému se blíží funkce $f(x)$, když x jdeme do $-\infty$, nebo do ∞
- **vlastní limita** ... limita, jejíž hodnota je libovolné číslo y , které není ∞ nebo $-\infty$
- **nevlastní limita** ... limita, jejíž hodnota y je ∞ nebo $-\infty$
- **neurčitě výrazy** ... $\frac{\infty}{\infty}$, $\frac{0}{0}$, 1^∞ , $\infty \times 0$, 0^0 , ∞^0 , $\infty - \infty$

Pravidla pro určení limity

- limita součtu = součet limit

- limita součinu = součin limit

- limita podílu = podíl limit

- $\frac{1}{\pm\infty} = 0$; $\frac{1}{+0} = +\infty$, $\frac{1}{-0} = -\infty$
- výraz $a^0 = 1$ (kromě 0^0)
- libovolné kladné číslo $a^\infty = \infty$ (kromě 1^∞)
- libovolné číslo mezi $(-1; 1)^\infty = 0$ (vyjma -1^∞ a 1^∞)

Výpočty limit

Příklad 1.1. Hornerovo schéma: Rozklad polynomu na kořenové činitele

Rozložte na kořenové činitele následující polynomy

1. $x^2 - 3x - 10$

2. $s^3 + 6s^2 + 9s + 4$

Příklad 1.2. Limity funkcí ve vlastním bodě

Vypočítejte následující limity

$$1. \lim_{a \rightarrow 1} \frac{3^a - 5^a}{2^a} - 2$$

$$2. \lim_{v \rightarrow 0} \frac{6v^4 - 21v^2 - v + 3}{v^2 - 3v + 1}$$

$$3. \lim_{z \rightarrow -1} \frac{z^3 + 6z^2 + 9z + 4}{z^4 - 1}$$

Příklad 1.3. Limity funkcí v nevlastním bodě

Vypočítejte následující limity

1. $\lim_{b \rightarrow \infty} 1 + \frac{1}{b}$

2. $\lim_{r \rightarrow \infty} \frac{5r^5 - 2r^3 + 6}{3 + r^2 + r^7}$

3. $\lim_{h \rightarrow -\infty} \frac{21h^3 + 5h - 1}{4 + h^2 + 3h^3}$

$$4. \lim_{k \rightarrow \infty} \frac{5^k + 3^k}{4^k}$$

$$5. \lim_{w \rightarrow -\infty} \frac{4^w + 3^w}{3^w}$$